

Wygrana sprawa przez EFHR w zakresie oryginalnej pisowni imion i nazwisk

zw.lt/litwa/wygrana-sprawa-przez-efhr-w-zakresie-oryginalnej-pisowni-imion-i-nazwisk

6 października 2021

Fot. scanpix.lt/ Irmantas Gelūnas

Sąd Dzielnicowy m. Wilno wydał decyzję, w której zobowiązał Urząd Stanu Cywilnego (CMS) do wpisania nazwiska w jego oryginalnej formie „Crawford”, zamiast wskazanej formy „Cravford”, zarówno w akcie małżeństwa obywatelki Republiki Litewskiej, jak i w akcie urodzenia jej nieletniej córki. Decyzja ta stała się już ostateczna.

W niniejszej sprawie ustalono, że Wnioskodawcy zawarli związek małżeński, na skutek czego Litwinka przyjęła brytyjskie nazwisko męża „Crawford”. W 2019 roku urodziła się ich córka, rodzina mieszka na stałe w Wielkiej Brytanii. **Małżeństwo zwróciło się o pomoc do Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (EFHR), która posiada bogate, wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu spraw dotyczących prawa do oryginalnej pisowni imion i nazwisk, zawisłych przed litewskimi sądami.** Wnioskodawcy w odmowie przyznania pierwotnego nazwiska upatrywali naruszenie praw człowieka, konkretniej prawa rodziny do posiadania jednego wspólnego nazwiska.

Ustawodawstwo krajowe Republiki Litewskiej definiuje i chroni prawo osób fizycznych do nazwiska i innych aspektów ich tożsamości. Artykuł 2.20 ust. 1 Kodeksu Cywilnego Republiki Litewskiej stanowi, że każdy człowiek ma prawo do nazwiska. Natomiast punkt 23 Zasad rejestracji aktów stanu cywilnego, zatwierdzonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości Republiki Litewskiej z dnia 28 grudnia 2016 roku stanowi, że akty stanu cywilnego sporządza się w języku litewskim. Stąd, w akcie małżeństwa i akcie urodzenia zostało zaproponowane uproszczone nazwisko „Cravford” przystosowane do języka litewskiego, w którym litera „w” nie istnieje. Tak więc, **z jednej strony, obecnie obowiązujące ustawodawstwo krajowe nie przewiduje możliwości dokonywania wpisów w aktach stanu cywilnego w alfabecie Nielitewskim, z drugiej strony istnieje szereg aktów prawa międzynarodowego, chroniące prawo do nazwiska w niezmienionej formie.** Ze względu na wyzwania, jakie stawia współczesne społeczeństwo, litewski sąd nie kierował się w tym przypadku jedynie krajowym ustawodawstwem, a wziął pod uwagę również orzecznictwo sądów międzynarodowych.

Sąd Dzielnicowy m. Wilno zauważył, że zgodnie z orzecznictwem unijnego Trybunału Sprawiedliwości („Trybunał Sprawiedliwości”), **imię i nazwisko osoby jest jednym z elementów składowych jej tożsamości i życia prywatnego, które podlegają ochronie na podstawie art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.** Mimo, że litera prawa nie odnosi się konkretnie do imienia i nazwiska, a do ochrony życia prywatnego i rodziny, to należy mieć na uwadze, że nazwisko jest środkiem identyfikacji osoby i przypisania jej do określonej rodziny. O czym mówi Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 2011 roku (sprawa C-391/09 – *Runevič-Vardyn i Wardyn*). W orzecznictwie Trybunał Sprawiedliwości podkreśla, że odmowa zmiany imion i nazwiska w pewnych przypadkach może być uznana również za ograniczenie swobodnego przepływu osób, który jest zagwarantowany w art. 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Sąd Dzielnicowy m. Wilno przypomniał także przypadek rozstrzygnięty przez Komitet Praw Człowieka ONZ w 2010 r. w sprawie *Leonid Raihman przeciwko Łotwie*. Komitet po rozpatrzeniu wniosku skarżącego *Leonids Raihmans* o zmianę nazwiska na jego pierwotną formę „*Leonid Raihman*” **uznał odgórną zmianę imienia i nazwiska za nieuzasadnioną i stanowiącą arbitralną ingerencję w życie prywatne skarżącego oraz stwierdził naruszenie art. 17 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.** Oświadczył, że przymusowa zmiana imienia i nazwiska stanowi bezprawną ingerencję w życie prywatne jednostki i narusza prawa człowieka.

Z omówionego powyżej orzecznictwa jasno wynika, że **używanie własnego imienia i nazwiska jest integralną częścią prawa do życia prywatnego i rodzinnego,** a ingerencja państwa w tym zakresie poprzez zakazanie oryginalnej pisowni imienia i nazwiska danej osoby może być dokonana tylko wtedy, gdy jest proporcjonalnym środkiem do osiągnięcia uzasadnionych celów. Co więcej, dane z Rejestru Mieszkańców pokazują, że w ważnych osobistych dokumentach wydanych przez Republikę Litewską widnieją imiona i nazwiska obywateli Litwy z literą „w”. Nie jest to, więc przypadek zupełnie abstrakcyjny, a **ponieważ w Litwie jest sporo osób, które noszą nazwiska i imiona zawierające łacińską literę „w”, to jest oczywiste, że**

wnioskodawczyni również powinna mieć możliwość zarejestrowania swojego małżeńskiego nazwiska w litewskich dokumentach w jego oryginalnej formie, w przeciwnym razie byłaby to nieuzasadniona dyskryminacja.

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) udziela pomocy prawnej osobom dotkniętym problemem oryginalnej pisowni imion i nazwisk w dokumentach osobistych. Pomocy prawnej udzielają prawnicy EFHR. Pomoc prawna obejmuje porady, sporządzanie dokumentów i reprezentowanie w sądzie. Zainteresowani mogą się zarejestrować drogą mailową na adres info@efhr.eu lub telefonicznie pod numerem + (370) 691 50 822.

REKLAMA

